

POROČILO O DELU V LETU 2024

Pripravila: Anka Rogina

Maribor, 22. januar 2025

1 UVOD

Spletni portal slovenskih splošnih knjižnic **Knjižnice.si** (<https://www.knjiznice.si/>) je nastal v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic (OOK) in v okviru Združenja splošnih knjižnic.

Projekt so v letu 2017 začele izvajati Mestna knjižnica Ljubljana, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Osrednja knjižnica Celje in Mariborska knjižnica. V projekt je bil, glede na smiselno vsebinsko celoto, vključen tudi v letu 2016 začetni triletni projekt priprave navodil za vzpostavitev dinamičnih spletnih strani splošnih knjižnic. Delovna skupina v sestavi

- mag. Aleš Klemen, Mestna knjižnica Ljubljana
- dr. Andreja Videc, Osrednja knjižnica Celje
- Luana Malec, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper
- Urška Bonin, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper
- Anka Rogina, Mariborska knjižnica
- Vesna Horžen, Združenje splošnih knjižnic (ZSK)

je v letih 2018 in 2019 delovala v okviru Združenja splošnih knjižnic (ZSK).

Portal je bil javno objavljen 20. novembra 2019, v okviru nacionalne prireditve ob Dnevu splošnih knjižnic.

2 UPRAVLJANJE PORTALA

Pravna razmerja pri upravljanju portala so bila urejena v letu 2021. Med osrednjimi območnimi knjižnicami (Osrednja knjižnica Celje, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj in Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem) in Združenjem splošnih knjižnic je bila septembra sklenjena **Pogodba o sodelovanju pri upravljanju in urejanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si** (dalje: Pogodba). Pogodba v 1. členu določa, da za upravljanje in urejanje portala skrbi Mariborska knjižnica.

V skladu s 5. členom Pogodbe pogodbeni partnerji svojo pravico do nadzora nad upravljanjem, delovanjem in razvojem portala uresničujejo preko nadzornega sveta. Nadzorni svet sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic, ki jih imenuje aktiv direktorjev OOK pri Združenju splošnih knjižnic, in predstavnik Združenja splošnih knjižnic. Nadzorni svet v sestavi

- Maja Vunšek (Mestna knjižnica Kranj)
- Irena Škvarč (Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica)
- Milena Doberšek (Knjižnica Ivana Potrča Ptuj)
- Luka Blažič (Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto)
- Vesna Horžen (predsednica ZSK)

je bil imenovan 17. 10. 2022. Ustanovna seja nadzornega sveta je bila 2. februarja 2023, ko je začelo teči tudi mandatno obdobje dveh let. Člani so za predsednico izvolili **Mileno Doberšek**. V maju se je sestava nadzornega sveta spremenila. Po upokojitvi Vesne Horžen je predstavnik Združenja splošnih knjižnic v nadzornem svetu postal njegov predsednik Matej Strgaršek.

Nadzorni svet je v letu 2024 imel dve seji. Prva seja je bila 20. 2. na spletni platformi Zoom, člani pa so potrdili Poročilo o delu v letu 2023 in usklajen Program dela za leto 2024. Druga seja nadzornega sveta je potekala dopisno, med 19. in 22. 11. 2024. Na njej so člani nadzornega sveta potrdili predlog Programa dela za leto 2025.

Mariborska knjižnica kot upravljavka portala je aprila 2021 z vzdrževalcem portala TrueCAD d.o.o. sklenila ***Pogodbo o vzdrževanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si***.

Uredniški odbor

Operativno delo na portalu opravlja uredniški odbor, ki je sestavljen iz po enega predstavnika vsakega pogodbenega partnerja. Predstavnika v uredniški odbor imenuje direktor oziroma predsednik pogodbenega partnerja. Funkcije, delovanje, pravice in obveznosti uredniškega odbora so določene v dokumentu Smernice za delo uredniškega odbora portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si.

Naloge glavne urednice je v letu 2024 opravljal Anka Rogina, Primož Potočnik je opravljal naloge namestnika glavne urednice. Zamenjali so se trije člani uredniškega odbora: v marcu je Klementino Kolarek zamenjala Petra Kovič, v maju je Vesno Horžen zamenjal Matej Strgaršek, oktobra pa je Tjašo Jazbec zamenjala Dolores Jakac. Pogoste menjave urednikov nedvomno vplivajo tudi na kakovost opravljenega dela.

Konec leta 2024 so uredniški odbor sestavljali:

- Dolores Jakac, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper
- Petra Kovič, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- Neža Molnar, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
- Lea Očko, Osrednja knjižnica Celje
- Manja Pergar, Goriška knjižnica Franceta Bevka
- Primož Potočnik, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj
- Bojan Režonja, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
- Anka Rogina, Mariborska knjižnica
- Matej Strgaršek, Združenje splošnih knjižnic
- mag. Ana Zdravje, Mestna knjižnica Ljubljana
- Jana Zeni Bešter, Mestna knjižnica Kranj

V letu 2024 se je uredniški odbor sestel na dveh sestankih, in sicer 20. marca in 2. oktobra, obakrat preko Zoom povezave. Na prvem sestanku smo govorili predvsem o potrebnih spremembah in dopolnitvah na portalu. Dogovarjali smo se o uvedbi Facebook profila za portal in o načinu urednikovanja tega profila. Po daljši razpravi smo prišli do sklepa, da Facebook profila za portal Knjižnice.si **ne** bomo vzpostavili, saj bi redno vzdrževanje in urejanje profila terjalo preveč vloška za premalo učinka. Dogovorili smo se še, da omogočimo prost dostop do forumov in izboljšamo

dostopnost za uporabnike z omejitvami. Na drugem sestanku smo obravnavali dopolnitve vsebine nekaterih strani in se dogovorili o izdelavi promocijskih animacij ob peti obletnici portala.

Sicer smo člani uredniškega odbora komunicirali po e-pošti in telefonu.

V okviru nacionalne koordinacije območnosti se je glavna urednica 8. 11. 2024 udeležila sestanka uredništev vseh portalov, ki delujejo v okviru osrednjih območnih knjižnic (Dobreknjige.si, Kamra, Knjižnice.si in Obrazi slovenskih pokrajin), na katerem so obravnavali uskladitev 5-letnega strateškega načrta razvoja portalov..

Glavna urednica je pripravila Poročilo o delu v letu 2023 in predlog Programa dela za leto 2025. Spremljala in odgovarjala je tudi na pošto, ki so jo uporabniki poslali na naslov portal.knjiznice.si@mb.sik.si.

Zanesljivost delovanja portala

Pri delovanju portala smo v letu 2024 zaznali nekaj motenj in eno daljšo prekinitve dostopnosti. Portal nekaj ur ni bil dostopen dne 19. 8. ter čez vikend 24. in 25. 8. Vzrok je bila starejša programska oprema Arnesovega strežnika, po nadgraditvi in posodobitvi pa ni več prihajalo do prekinitev. Ob rednih posodobitvah Wordpressa je prihajalo do nekaterih nepravilnosti: septembra ni deloval števec knjižnic na domači strani, septembra in novembra ni delovala prijava na e-obveščanje, oktobra je prišlo do napake pri vnosu e-vsebin, ob optimizaciji portala za večjo vidnost v brskalnikih je prišlo do porušitve velikosti fotografij na celotnem portalu, konec novembra pa smo zaznali nepravilnosti pri izpisovanju statističnih podatkov. Vse te nepravilnosti je vzdrževalec odpravil v roku 24 ur od naše zaznave napake.

3 VSEBINE NA PORTALU

Vsebine na portalu smo sproti dopolnjevali in posodabljali.

- Med redne dopolnitve štejemo popravke spletnih povezav, popravke podatkov o knjižnicah, popravke podatkov o uredniškem odboru, vnos podatkov o izobraževanjih, razne napovedi dogodkov, spremembe v rubrikah Ne zamudite, Ne spreglejte, Ne pozabite, Morda vas zanima, objave natečajev, razpisov, itn.
- V aprilu smo sistematično preverili in po potrebi popravili kontaktne podatke za vseh 58 knjižnic (link na lokalno bibliografsko bazo, link na domačo stran in Facebook stran, kontaktni podatki).
- Prav tako v aprilu smo izvedli kontrolo nedelujočih linkov na celotnem spletišču: celotno poročilo (Site Audit) je pripravil vzdrževalec TrueCad, ki je popravil notranje linke in nekaj nedelujočih linkov (status 404). Glavna urednica je nato popravila vse ostale nedelujoče linke (status 404, status 5XX) ter nekatere druge pomanjkljivosti (broken links, broken images).
- Brisali smo naslednje zastarele strani: Virtualni svet knjig, Knjižnice v novi realnosti in Mediji o knjižnicah.
- Večje popravke in spremembe smo naredili na straneh Knjižnice med epidemijo, Gradivo in Collections, Pridobivanje znanja – Borza znanja, Vseživljenjsko učenje in Spletne učilnice.
- Pripravili, oblikovali in objavili smo dve novi strani: Platforma COBISS Ela, COBISS Ela za bralce.

- Pripravili smo osnutek nove strani Strokovne skupine.
- Vzdrževalec TrueCad je septembra na našo zahtevo spremenil dostopnost do Forumov, ki so zdaj odprti, tj. za branje dostopni vsem brez prijave, medtem ko lahko vsebine (»teme«) dodajajo registrirani uporabniki.
- Septembra smo pripravili in objavili statistične podatke o knjižnicah iz BibSist za leto 2023.
- Konec oktobra in v začetku novembra je vzdrževalec portala TrueCad izvedel optimizacijo portala, da bi dosegli zahteve v skladu z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij. Po optimizaciji je trenutna dostopnost (na dan 22. 1. 2025) desktop verzije portala 96%, dostopnost mobilne verzije portala pa 93%. Hkrati je bila izvedena še optimizacija za boljši priklic portala s strani spletnih brskalnikov (SEO - search engine optimization).
- V letu 2024 smo objavili 80 obvestil, od tega 36 obvestil o strokovnih dogodkih, 27 obvestil o aktualnih dogodkih in 17 obvestil o novostih. Objavljene so bile 103 najave strokovnih izobraževanj. Na e-obveščanje je bilo konec leta 2024 prijavljenih 205 uporabnikov.

Promocija

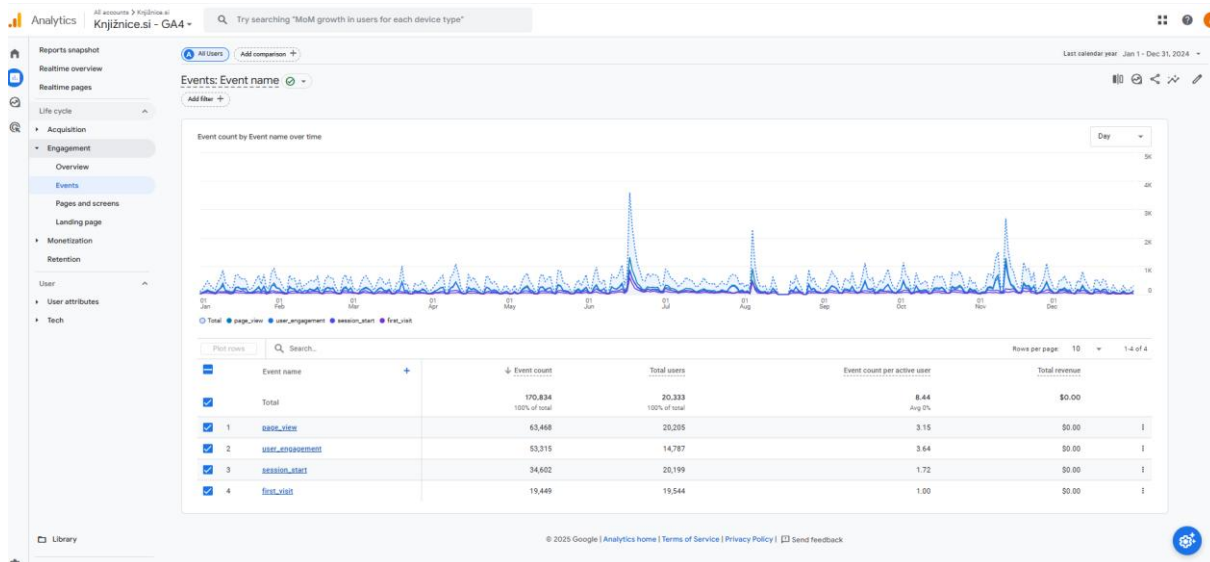
Za promocijo portala sta članici uredniškega odbora Neža Molnar in Manja Pergar oktobra in novembra pripravili tri promocijske filmčke, ki smo jih objavili na YouTube kanalu Združenja splošnih knjižnic (<https://youtu.be/bbpSFfOciMc>, <https://youtu.be/TP4qj-MFJoY> in <https://youtu.be/QFrvRp6MI5s>). En filmček je namenjen splošnim uporabnikom, drugi predvsem knjižničarjem, tretji pa povzema dosežke na portalu ob njegovi 5. obletnici delovanja. Povezave do filmčkov smo poslali tudi splošnim knjižnicam za uporabo na njihovih spletnih straneh. Člani uredniškega odbora portal promovirajo v svojih okoljih. Splošne knjižnice portal promovirajo na svojih spletnih straneh.

Obiskanost portala

Za spremljanje obiskanosti portala uporabljamo Googlovo storitev Google analytics, mogoče pa je uporabiti tudi Arnesovo storitev ARNES Analitika.

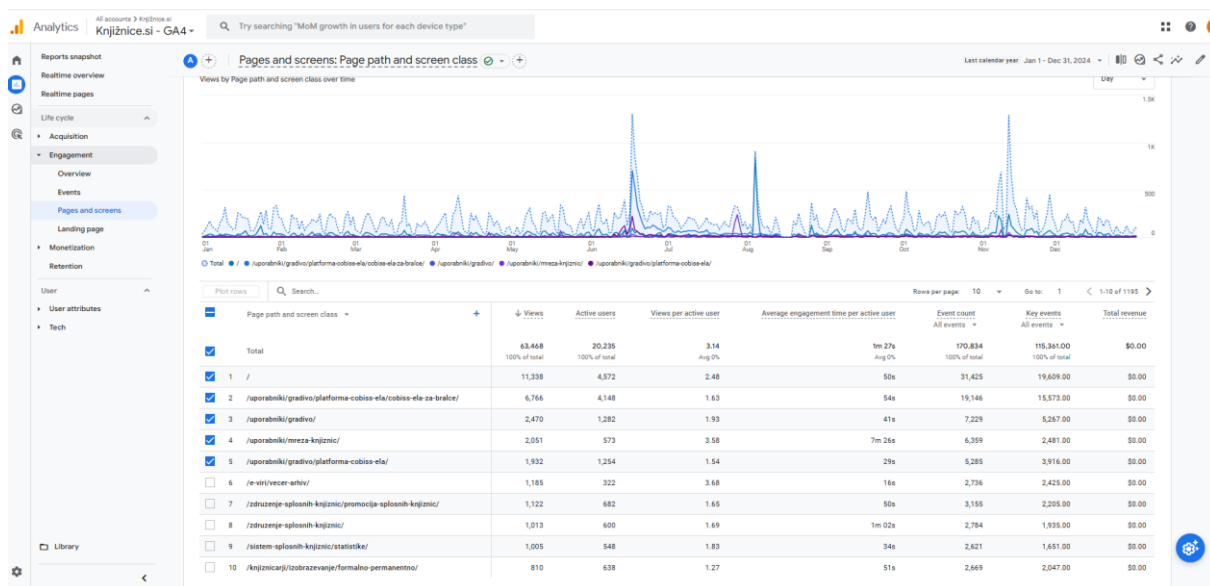
Po podatkih iz Google Analytics je portal v letu 2024 obiskalo 20.333 uporabnikov (v letu 2023 15.831 uporabnikov), strani pa so si ogledali 63.468-krat (lani 52.865-krat). Največji obisk portala v enem dnevu, 1.299 obiskov, je Google Analytics zabeležil 17. junija, to je na dan, ko je začela delovati platforma COBISS Ela.

Za primerjavo še podatek iz ARNES Analitika: zabeleženih je bilo 30.703 obiskov (lani 23.547) in 60.418 ogledov strani (lani 50.498), največ, 789 obiskov v enem dnevu, pa je prav tako zabeležila 17. junija.

Slika 1: Zaslonska slika Google Analytics – pregled »Events« za leto 2024

Najbolj obiskana stran, poleg vstopne domače strani, je z naskokom bila nova stran COBISS Ela za bralce. Sledili sta, podobno kot lani, Uporabniki – Gradivo in Uporabniki – Mreža knjižnic ter nova stran Platforma COBISS Ela. Deset najbolj obiskanih strani je prikazanih spodaj.

Slika 2: Zaslonska slika Google Analytics – najbolj obiskane strani v letu 2024

Doseganje načrtovanih ciljev v letu 2024

Načrtovani cilj konec leta 2024	Načrtovana vrednost	Dosežena vrednost
Število objav strokovnih dogodkov, aktualnih dogajanj in novosti	60	80
Število uporabnikov, prijavljenih na obveščanje preko e-novic	185	205
Število prenovljenih strani	3	6
Število akcij promocije portala	3	1
Število uporabnikov portala	15.831 v 2023 + 10 % = 17.414	20.333
Število ogledov strani	52.865 v 2023 + 10 % = 58.152	63.468

Tabela 1: Doseganje načrtovanih ciljev v letu 2024

Cilje, ki smo si jih zastavili v letu 2024, smo se trudili dosežati. Objavili smo 80 najav različnih strokovnih dogodkov, aktualnih dogajanj in novosti, kar je za 33% preseglo načrtovano število. Število uporabnikov, prijavljenih na obveščanje preko e-novic je znašalo 205, kar je preseglo načrtovano vrednost za 11 %. Število načrtovanih prenovljenih strani smo podvojili. Kreirali smo tudi dve novi strani in pripravili osnutek ene nove strani. Promocija portala je naša šibka stran. Portal smo sicer promovirali, a se zavedamo, da bo za večjo prepoznavnost portala potrebno storiti več. Število uporabnikov portala se je glede na prejšnje leto povečalo za 28 %, število ogledov strani pa za 20 %, s čimer smo presegli načrtovano 10 % rast.

4 FINANČNO POROČILO

Delovanje portala Knjižnice.si je bilo v letu 2024 financirano iz sredstev Ministrstva za kulturo po Neposrednem pozivu k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice za leto 2024. Upravljanje in vzdrževanje portala je v tem okviru kot kompetenčno vsebino prijavila Mariborska knjižnica. Stroški dela upravljalca (in v okviru tega tudi glavne urednice) portala so bili zajeti v stroških kompetenčne vsebine, medtem ko so bili stroški dela drugih članov uredniškega odbora zajeti v skupnih stroških dela za drugo nalogo osrednjih območnih knjižnic (Strokovna pomoč knjižnicam območja) vsake osrednje območne knjižnice.

V spodnji tabeli so specifikirani le stroški upravljanja in vzdrževanja portala v okviru kompetenčne vsebine, ki jo izvaja Mariborska knjižnica.

Prihodki	(v evrih)
Sredstva Ministrstva za kulturo po <i>Neposrednem pozivu k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice</i> , za kompetenčno vsebino	
od tega: stroški dela upravljalca portala	9.000,00
od tega: vzdrževanje portala v skladu s pogodbo	4.000,00
od tega: redni letni stroški, manjši nepredvideni popravki in dopolnitve	2.000,00
Prihodki skupaj	15.000,00
Odhodki	
stroški dela upravljalca portala	9.241,60
stroški vzdrževanja v skladu s pogodbo o vzdrževanju	3.806,40
stroški optimizacije portala za doseganje pogojev iz Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij	1.952,00
Odhodki skupaj	15.000,00

Tabela 2: Prihodki in odhodki v letu 2024